OOST POST
SOERABAIJASCHE COURANT.

No. 92 ZESDE JAARGANG. **1858**

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 12.—

De „OOSTPOST" verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

DONDERDAG 18 NOVEMBER.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het segel.

Advertentien met groote letter betalen dubbeld.

Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen werdt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Bij eene beleefde herinnering aan de vernieuwing van het abonnement op dit blad over het eerste half-jaar 1859, voegen Redactie en Uitgevers volgaarne de verzekering dat zij hunne beste pogingen zullen aanwenden om hunne courant te doen vooruitgaan in belangrijkheid van inhoud en netheid van typographische uitvoering, ten opzigte van welke laatste zij het genoegen hebben mede te deelen, dat hunne drukkerij eerlang van eene geheel nieuwe letter zal zijn voorzien, welke bereids, volgens bij hun ontvangen tijding, aan hen uit Nederland is afgezonden.

Abonnementsgelden voor dit blad kunnen gestort worden:

Te Batavia bij de HH. G. KOLFF & Co.
" Samarang " " DE GROOT KOLFF & Co
en te Soerabaya bij de uitgevers

E. FUHRI & CO.

NOG IETS OVER HET MOHAMMEDANISME ONDER DEN JAVAAN.

Het dagblad *Nederlandsch Indie*, die groote voorstander der leer van den invloed van het mohammedanisme op Java, is in zijn Nummer van 24 September voor den dag gekomen met een allerzonderlingst argument voor zijne beweringen.

Het wil daartoe een bewijs putten uit de omstandigheid, dat de boekhandel op Java den koran voor het algemeen verkrijgbaar heeft gesteld, en bezigt daartoe de volgende redeneringen, die wij om de wille harer zeldzaamheid hier een klein plaatsje inruimen.

De boekhandel, het orgaan waardoor de drukpers in de wereld treedt, zou nu op Java een rol op zich gaan nemen, die zeer schadelijk óf voor eigen beurs óf voor de europesche beschaving schijnt te zijn? Immers als de Islam op Java geen invloed heeft, dan zal men daar moeijelijk korans kunnen verkoopen. De boekhandel, die zulke inkoopen gedaan heeft, zou zich deerlijk vergist hebben en groote schade lijden, doordien hij zich niet vooraf vergewist heeft van het indifferentisums voor den Islam bij de Javanen. Of gelooft men, dat de boekhandel zich in dergelijke kostbare operatien niet zoo gemakkelijk vergist en zich wel verzekerd zal hebben van den aftrek, dien zulke dure korans wacht, dan zou men geneigd moeten worden om aan den Islam invloed op Java toe te kennen en aan den boekhandel de zucht moeten toeschrijven, van dien in de hand te werken, als zijn belang dit vordert. Wat denken zij daarvan, die bij de behandeling van het drukpersreglement op Java zoo dapper in de weer waren voor dien boekhandel, voor die edele industrie, welke haar belangen zou vergeten, als het algemeen belang zich wilde doen gelden?

Hoe men deze advertentie ook beschouwt, als een aankondiging van een gunstige of van een ongunstige speculatie, zeker moet zij de aandacht treffen van hem, die den boekhandel als het voornaamste orgaan beschouwt, waardoor de drukpers haar zegeningen of onheilen onder het algemeen verspreidt.

Zulke redeneringen zijn inderdaad geene wederlegging waard.

Indien de boekhandel den koran op Java verkrijgbaar had gesteld om die onder den Javaan te verspreiden, dan gewis zoude men denzelven ten lasten kunnen leggen van zich aan eene mislukte en zeer gewaagde speculatie te hebben overgegeven.

De boekhandel op Java wist echter, hetgene de *Nederlandsch Indie* niet schijnt te weten, namelijk dat er op Java vreemde Oosterlingen wonen, als Arabieren, Bengalezen enz, welke de godsdienst van den Islam zijn toegedaan, en welke dus den Koran lezen. Bij de aankondiging van dat werk was het oog gevestigd op dezulken, en wij kunnen de *Nederlandsch Indie* de verzekering geven dat zich het debiet van den koran dan ook bijna uitsluitend tot die vreemde Oosterlingen bepaalt.

Het lust ons niet om hier breeder uittewijden over de oogmerken, welke door het Nederlandsche dagblad aan den Indischen boekhandel bij het verspreiden van den koran worden toegeschreven. Alle verdere omhaal van woorden zoude den zweem aannemen eener verdediging, welke onze boekhandel tegenover zoodanige aanvallen verre beneden zich acht.

Wij willen liever het geschil terug brengen tot het hoofdpunt en tegenover de Nederlandsche kamergeleerdheid de Nederlandsch Indische ondervinding nog eenmaal laten spreken, door de volgende hoogst opmerkelijke bijzonderheden omtrent den godsdienstigen toestand van het volk op Java, zoowel als van hen die geleerden worden geacht.

„Wat het volk betreft, de groote menigte belijdt in éénen God te gelooven, maar brengt tevens offers aan water, hout, rijstvelden, zon, maan enz. en roept al deze voorwerpen ook om hulp aan. En zoo gij deze menschen vraagt: „Waarom doet gij alzoo?" dan antwoorden zij u: „Wel! hoe zou het ons zijn, indien er geen water, hout, zon enz was?" De bewoners van het dorp *Beloeng* (en waarschijnlijk staat hierin dit dorp niet op zich zelf) aan den berg *Smeroe* gelegen, bewijzen aan dezen berg goddelijke hulde en bidden hem om eten, kleeren en geld. Verdere behoeften kennen zij niet. Om een leven na dit leven denkt men over het algemeen zeer weinig. „Wie weet iets van de toekomst? God zal wel niet dom zijn, (dat wil zeggen: Hij weet het wel: ik vertrouw het aan Hem toe!) Wil Hij mij rood, blaauw, zwart (of ook wel aap, hond, varken) maken: 't is wel! Hij doe wat hem behangt!"— daar laat men het bij en wil zijne onnadenkendheid en zorgeloosheid tot geenen prijs gestoord zien. Dit geldt van verreweg de grootste menigte."

Wat de wetenschap der zoogenaamde geleerden betreft, zij is niet veel anders dan een van buiten kennen van eenige formules en raadselspreuken. De geleerden houden zich of aan de *geloovige*, of aan de *ongeloovige*, d. i. niet-Mohammedaansche wetenschap (ilmoe santrijan of ilmoe pasengan). De eerste bestaat eigenlijk alleen in het van buiten kennen der vijf dagelijks op te zeggen, arabische Mohammedaansche gebeden, en in de kennis van eenige legenden en fabelachtige verhalen uit het leven des Profeets. Sommiger geleerdheid reikt nog verder. Zij kunnen u de zoogenaamde zes groote profeten (ADAM, NOACH, ABRAHAM, MOZES, JEZUS, MOHAMMED) en— de Javanen die het mede aanhooren, verbazen zich tot verstommens toe!— ook de namen van MOHAMMED's ouders, van ALI, ABOE-BEKR, OSHMAN, noemen. Nog meer! zij kennen ook enkele onzamenhangende verhalen, waarin soms al deze genoemde personen — hoewel door eeuwen en landen, bergen en zeeën gescheiden — zeer broederlijk elkander ontmoeten! Maar ook in dezen hebt gij de wonde-

DE ONGENEESELYKE SPECULANT.

NAAR HET ENGELSCH.

„Daar is mijnheer Andrews, mijnheer Jesse Andrews, die den heer advokaat wil spreken," dus sprak een mijner klerken op zekeren morgen, terwijl hij in mijn particulier kabinet trad.

„Goeden dag, mijnheer Andrews." sprak ik beleefd, toen hij eenige oogenblikken daarna op mijn verzoek binnen kwam. „Ik heb goede berigten voor u."

Het goedaardige, zeer verstandige, maar thans door zorgen versomberde gelaat van mijnen bezoeker helderde bij die woorden eenigermate op. Nieuws van mijnen neef Archibald?" vroeg hij, terwijl hij zich nederzette.

„Zoo is het," antwoordde ik. „Hij beklaagt zich zeer over het bankroet, dat gij onlangs gemaakt hebt; en hij betreurt het dat daardoor uwe vrouw en uw zoontje Archibald, zijn peetkind, zich zoowel thans als in de toekomst, vele ontberingen zullen moeten getroosten. Met u heeft hij geen medelijden, omdat hij het mislukken uwer speculatiën hoofdzakelijk toeschrijft aan wispelturigheid en gemis aan wereldkennis.

„Dat is nog al duidelijk gesproken," murmureerde Jesse Andrews. „Maar ik vind het een raar soort van nieuws."

„Zijne daden zien er vriendelijker uit dan zijne woorden," hernam ik. „Hij wil Archibald tot aan zijne meerderjarigheid . . . . Maar zeg mij eens, hoe oud is de kleine thans?"

„Tien jaar. Hij was twee jaar oud, toen zijn peetoom naar Indie vertrok."

„Welnu, dan krijgt hij voor de eerstvolgende tien jaren een jaargeld van twee honderd pond sterling, vooruit betaalbaar in halfjaarlijksche termijnen — zoolang namelijk uw zoontje in leven blijft — opdat gij in staat zoudt zijn hem eene fatsoenlijke opvoeding te geven. Na verloop van dien tijd belooft uw neef het jonge mensch eene voordeelige plaats te bezorgen, en misschien zou hij nog wel iets voor u willen doen, mits gij u eerst eene fatsoenlijke betrekking hebt weten te verwerven."

„Is dat alles?" vroeg mijnheer Andrews.

„Alles!" hernam ik. „Wat verwacht gij dan nog meer?"

„Ik hoopte," antwoordde hij, „dat hij mij eenige duizend pond zou hebben geleend om mij weêr vlot te kunnen maken. Ik weet een heel zekere speculatie, die, als ik om te beginnen, drie duizend pond had, binnen korten tijd mij een aardig vermogen zou bezorgen."

Mijnheer Jesse Andrews was, in het voorbijgaan gezegd, één dier menschen, die altoos op den sprong staan om millionnair te worden, maar wier eenige belemmering gelegen is aan gebrek aan de noodige fondsen om te beginnen. Ik gaf hem te kennen, dat het mij leed deed, dat hij zich bedrogen zag in zijne hoop; maar aangezien ook zelfs de beleefdste en schoonste woorden niets dan ijdele wind zijn voor iemand, die slechts geld wil zien, verwijderde zich de heer Andrews, nadat hij de eerste halfjarige uitbetaling met een zeer ontevreden gezigt in zijn zak had gestoken.

Nog twee andere halfjaarlijksche termijnen werden door hem op den vervaldag in ontvang genomen, en toen hij mij bij de laatste daarvan kwitantie gaf, zeide hij mij in het voorbijgaan: „Vermoedelijk zouden deze uitbetalingen wel ophouden, als Archy kwam te sterven?"

„Misschien wel niet," antwoordde ik zonder nog over zijne vraag na te denken; „ten minste zoo lang als gij voor u en uwe vrouw nog geen uitkomst hebt gevonden. Uw zoontje is immers toch niet ziek, hoop ik?" voegde ik er bij.

„Neen, God dank, op dit oogenblik niet;" antwoordde Andrews, tot achter de ooren rood wordende en met eene verlegenheid, die mij trof. Onwillekeurig voer mij nu de gedachte voor den geest, dat de knaap kon overleden zijn en dat Andrews dat voor mij verborgen wilde houden, om het jaargeld te blijven ontvangen. „Wacht eens," sprak ik, „uw tegenwoordig adres is immers Norton Folgate, niet waar? Binnen eenige dagen zal ik het pleizier hebben eene visite bij u te komen maken.

„Dat zal ons zeer aangenaam zijn," antwoordde Andrews met nadruk en op een min of meer stelligen toon. Gij zult Archibald in vollen welstand aantreffen."

Deze laatste woorden verdreven den argwaan, dien ik had opgevat en verscheidene weken verliepen, terwijl Andrews en zijne aangelegenheden mij geheel uit de gedachten gingen, als had er voor mij nooit zulk een man bestaan.

Op den bepaalden tijd kwam Andrews weder op mijn kantoor en werd terstond in mijne kamer gebragt, juist toen eene andere client zich verwijderde. Hij was in zwaren rouw gekleed, en op het eerste gezigt vermoedde ik reeds dat of zijne vrouw of zijn kind gestorven waren, een vermoeden overigens, dat zich naauwelijks bevestigde door de uitdrukking van zijn gelaat. Jesse Andrews, namelijk, was, in weerwil van al zijne gebreken en dwaasheden, bekend als een zeer teeder echtgenoot en vader en thans scheen hij wel is waar in een opgewonden, onrustigen, zenuwachtigen toestand te verkeeren, maar in den onzekeren, ontevreden blik, dien hij beurtelings overal heen

ren van geleerdheid in hun geslacht aanschouwd. Zij worden niet overtroffen.

„Maar des al niet te min is het zeker, dat ook zij groote ketterijen te verantwoorden hebben. Naast hunne arabische monotheïstische formules (rapal) staan vele echt javaansche, die pantheïstisch zijn. Mogelijk heeft nog geen hunner zich van de leer der zielsverhuizing kunnen ontdoen. Vooral bij zulke geleerden dwarlt het meest tegenstrijdige zonderling dooréén. In de Mohammedaansche dorpspriesterschool (langgar) leeren zij arabische formules en een en ander meer, dat op den Islam betrekking heeft; in den (wajang) javaanschen schouwberg, bij een' goeroe en bij het lezen van oorspronkelijk javaansche geschriften, vernemen zij de leerstellingen van het oude geloof der Javanen, het Boedhisme. Deze strijdige elementen vereenigen zich tot een wonderlijk mengelmoes, maar hebben echter de oude javaansche denkbeelden verreweg de overhand, zoodat men b. v. pogingen gaat in het werk stellen, om bij eene volgende geboorte groot in magt en aanzien te worden, of durft men van zich getuigen: God, de Heer, de engelen, de duivelen, zee en berg zitten in mij, dan heet al de *ilmoe* van dien man niet langer *ilmoe santrijen*, maar *ilmoe santri pasengan*."

Deze mededeelingen zijn wij verschuldigd aan de ondervinding van eenen man, die in het hart der binnenlanden van Oostelijk Java zich wijdt aan de taak der evangelisatie, en die aldaar met een onbevooroordeeld oog het Javaansche volksbestaan heeft gadegeslagen.

Wat dunkt u hooggeleerde *Nederlandsch Indie* van zoodanig mohammedanisme? Wordt het Javaansche volksbestaan van de Delftsche leerstoelen ook op die wijze verkondigd? Zal men nog langer voortgaan om de aankomelingen onder den Nederlandsch Indischen ambtenaarsstand in het dwaalbegrip te brengen dat de Javaan is mohammedaan in de ware beteekenis des woords? Zal men nog langer de leer der stellige feiten verdringen door die der holle théorien? Of zoude men zijne toevlugt willen nemen tot de bewering dat de Javaan dieper is ingedrongen in den geest des korans als wetboek, dan hij bezield is met den geest van het Islamismus als godsdienst?

In dat geval zouden wij den hoogleeraar aanraden om zich aan de zijde van den eenvoudigen zendeling van zijne dwalingen te komen overtuigen, en van de ondervinding te leeren in welke wanbegrippen de leer van het stelselmatig behoud hare aanhangelingen doet vervallen. *Reductie.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT,

van den 12den *November* 1858. N°. 91.

Bij beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Kolonien, van 1 Julij 1858, letter A, no. 9, is aan den Oost-Indischen ambtenaar, met verlof in Nederland, mr. H. W. Du Perron, verleend eene verlenging van verlof voor den tijd van drie maanden, buiten bezwaar van den lande.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de secretaris der residentie Bagelen, jhr. W. K. L. van Hogendorp.

BENOEMD:

Tot inspecteur der kultures in de derde afdeeling op Java, de assistent-resident van Soemedang en Soekapoera, residentie Preanger Regentschappen, A. W. Kinder de Camarecq.

Tot officier van justitie bij den raad van justitie te Makasser, de griffier bij den omgaanden regter in de tweede afdeeling op Java mr. J. C. J. van der Schalk.

GESTELD:

Op zijn verzoek, wegens ziekte, in het genot van wachtgeld, de klerk bij den kontroleur der inkomende en uitgaande regten te Batavia K. G. Pesch.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

Blijkens eene aankondiging, voorkomende in de *Straits Government Gazette* van 15 October jl., is in den avond van den 13 Julij jl., op Kaap Borda (*Kangaroo-eiland, Zuid-Australie*) een kunstlicht vertoond, hetwelk *Flinders Licht* genoemd is, en te rekenen van dat tijdstip dagelijks van zonsondergang tot zonsopgang ontstoken zal zijn.

Kaap Borda ligt op 35° 45' 20" Z. Br. en 1360 30" O" Ooster lengte van Greenwich, en is een steil, klippig voorgebergte, dat zich 480 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheft. Het lichthuis is een vierkante steenen toren van 30 Eng. voeten hoogte, staande op den top van een' kleinen heuvel, omstreeks 500 yards van den rand der klip. De geheele hoogte van den lantaren is alzoo 510 Eng. voeten boven de oppervlakte der zee.

De lichttoestel is dioptriek of met linzen; terwijl het licht zelf een *draailicht* is, *afwisselend, om de halve minuut rood en wit schijnende*, kunnende hetzelve gezien worden in een boog zich uitstrekkende van 60° O. t. Z. 35° W. (door het westen gaande). Bij helder weder kan het witte licht gezien worden op eenen afstand van 30 Eng. mijlen, doch het roode licht is slechts tot op de helft van dien afstand sigtbaar, zoodat wanneer het roode licht niet te onderscheiden is, het witte licht zich slechts *met tusschenpoozen van eene minuut vertoont*

Schepen, die Kaap Borda van het zuidwesten naderen, behooren het licht goed open te houden van het hoogland zuidwaarts van de Kaap, ten einde het rif op de hoogte van Kaap Bedout, het westelijk uiteinde van het eiland te vermijden. Schepen, bestemd voor Investigator's Straits meeten, na Kaap Borda omgezeild te hebben, het licht geheel vrij van het hoogland, oostwaarts van hetzelve, houden in de rigting van Z. W. t. W. tot Kaap Forbin gepasseerd is. als wanneer het licht met het hoogland ineen gebragt kan worden. Schepen komende van Investigator's Straits moeten het licht niet westelijker dan Z. W. t. W. brengen.

De voorenstaande kompasstreken zijn miswijzend. De afwijking is 5° Oost.

OPROEPING VAN CREDITEUREN.

In de *Javasche Couranten* van den 6den en 10den November 1858 No. 89 en 90, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door het kollegie van boedelmeesteren te Batavia, van wijlen den chinees Ting Tjaauw.

Door de weeskamer te Padang van wijlen den sergeant H. M. Th Eschweiler, en in het faillissement van Johannes Ferdinand Tentee

Door de testamentaire executeuren, tevens erfgenamen, te Benkoelen. van wijlen mejufvrouw Frances Maclane.

Door de agenten van de Bataviasche wees- en boedelkamer te Indramaijoe, van wijlen den heer B. S. van Coevorden.

Door de wees- en boedelkamer te Samarang, van wijlen den gepensioneerden officier der militaire admistratie Johannes Franciscus Mumkes, de gegageerde militairen Willem Karel Tinck, Heinrich Frederich Bolei, Jan Polman, Jacob Schipper, Jean George Henry Einholts, den europeeschen matroos William Penson, de Arabieren Said Achmat bin Abdulla bin Achmat Alhabsie, Sariph Awal bin Sech bin Jagya, den Maleijer Achmat Salech Manik, ook genaamd Mohamat Salech Banik, den eervol ontslagen 1sten luitenant der infanterie Abraham van der Lande, den gecommitteerde van 's lands pakhuizen alhier, F. A. C. van der Smitte, de te Rio-Janeiro gedeserteerde Ned.-Ind. soldaten E. Christensen, W. Bingel, F. W. Vetter, C. Pietsch; den gegageerden kanonnier der 3e klasse, Pieter Uitenbroek, den particulieren onderwijzer, Johan Casper Nicolaas Creutzburg en de chinezen Tjan Goan en Ie Soeij Lien.

Door de agenten der Soerabayasche wees- en boedelkamer te Grissee, van wijlen den heer Andrew Thomson en Intje Arpah.

(*Voor het land.*) De Resident van Soerabaija maakt bij deze, met referte tot zijne vroegere ter zake geplaatste advertentie bekend, dat de ijzeren boeijen bij den ingang van het wester vaarwater en bij het gewezen *Fort-Erfprins* weder op hare plaatsen zijn gelegd geworden.

SOERABAYA, 11 *November* 1858.

De Resident voornoemd,
Namens denzelven
De Assistent Resident,
J. J. MODDERMAN.

(40)

VERTREK VAN DE LAND-MAIL

VAN SOERABAYA.

In de maand November op Vrijdag den 19den.
„ „ „ December „ Zaturdag den 4den en Maandag den 20sten.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Vrijdag den 19den November 1858.
Voor het Lokaal der Weeskamer alhier.

Op Zaturdag den 20sten November 1858.
Voor de toko van de heeren Karthaus & Melchers in de stad.

Op Maandag den 22sten November 1858.
Voor de toko van de heeren Asschenbergh & Co in de stad.

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

C. F. E. PRAETORIUS
MET
A. M. H. EIJMA.

DELFT, 18 *September* 1858. (1167)

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON*, A. L. DE STURLER, *de Rooy.* (1146)

SOERABAYA, *den 12den November* 1858.

Eenige kennisgeving.

STERFGEVALLEN.

Na een smartelijk lijden van eenige maanden overleed alhier Mejufvrouw ANNA ELISABETH KIEFFER, in den ouderdom van 45 jaren.

SOERABAYA, 15 *November* 1858. T. A. VAN KAMPEN. (1168)

VENDUTIE.

Op Vrijdag den 19*den November* 1858,

Zullen voor het locaal der WEESKAMER worden verkocht, **diverse fraai bewerkte zilveren, gouden** en **juweelen voorwerpen**, waaronder **Lepels, Vorken, Broches, armbanden, oorbellen, haarnaalden, paarlsnoer, ringen, colliers, knoopen, Sieriedoozen**, enz., behoorende tot de insolvente boedels van de failliet verklaarde firma HOEKSTRA GIJSING & Co, van de leden derzelve A. TEN BROECKE HOEKSTRA en J. GIJSING, van A. W. REIFERT en van KWA KANGHAN.

De Secretaris der Weeskamer
(1116) J. F. DEIBERT.

---

wierp, behalve naar mijne oogen, was, naar 't mij voorkwam, volstrekt geene vadersmart te lezen.

„Wat is er, wat is er, mijnheer Andrews?" vroeg ik in zekere spanning, daar ik merkte dat hij het onderhoud niet wilde openen.

„Een ongeluk! Een zware slag, sir!" stamelde hij verward en snel en vermeed nog altoos mij in de oogen te zien, „Verbeeld u eens.... Archy.... de kleine Archy is dood!"

„Dood!" riep ik ik met aandoening. „Lieve God, wanneer is dan het kind gestorven?"

„Drie weken geleden.... aan de cholera," antwoordde hij.

„Aan de cholera?" herhaalde ik.

„Ja. De arme knaap werd gedurende zijne akelige ziekte behandeld door den kundigen doctor Parkinson, wien gij zeker wel hebt hooren noemen?"

Ik ken den man maar niet begrijpen. Die drooge, ongevoelige manier van spreken was niet die van een man, die pas zijn eenig kind en te gelijk een tamelijk ruim jaargeld had verloren. Te vergeefs vroeg ik mij zelven, wat die man dan toch in zijn schild voerde. Na verloop van eene korte pauze, gedurende welke Jesse Andrews overal heen zag, behalve naar mij, sprak ik: Ik ben genoodzaakt uw neef Archibald Andrews van deze gebeurtenis berigt te geven, en ik hoop om uwentwil, dat hij u het jaargeld zal laten behouden. De volgende halfjaarlijksche uitbetaling kan geen plaats hebben zonder daartoe door hem gemagtigd te zijn."

„Dat spreekt van zelf. Natuurlijk!" hernam Andrews, op denzelfden voortvarenden en gejaagden toon.

„Gij hebt mij zeker niets meer te zeggen?" vroeg ik na een tweede poos, waarin hij, naar 't scheen, zat te peinzen, alsof hij mij nog iets wilde mede deelen.

„Neen.... ja.... wacht eens.... ik zou u nog wel eens raad willen vragen, die eene bank van.... levensverzekering betreft."

„Eene levensverzekering?"

„Ja zeker," antwoordde hij, en zijn aschvaal gelaat werd purperrood en hij sprak nog sneller dan vroeger, „Ja mijnheer, ik was bang dat Archy zou sterven vóór het mij nog gelukt was voor mij en mijne vrouw eene toekomst te vinden. Om niet aan mijn lot overgelaten te zijn, als Archy stierf, heb ik na rijp beraad, eenigen tijd geleden, besloten, de som van vier duizend pond op het leven van mijn kind te verzekeren.... Alle de voorbereidende maatregelen werden getroffen. De doctor der levensverzekering-maatschappij, is in 't voorbijgaan gezegd, aan de cholera overleden, heeft natuurlijk den knaap onderzocht, en de verzekering van vier duizend pond, betaalbaar bij den dood van den knaap, werd volgens regt en wet vastgesteld."

Geen woord kwam over mijne lippen, want een vreeselijke argwaan maakte mij stom.

„Ongelukkigerwijze," voer Jesse Andrews voort, „had deze verzekering plaats eerst veertien dagen voor Archy's dood, en de bank weigert thans de uitbetaling, ofschoon de knaap, gelijk reeds gezegd is, tot op zijn laatste oogenblik door. Dr. Parkinson werd verpleegd, en op de bekwaamheden en den goeden naam van doctor Parkinson valt niets te zeggen."

„Ja," gaf ik na een poos ten antwoord, „doctor Parkinson is een zeer achtingswaardig en fatsoenlijk man. Maar op welken grond weigert de maatschappij de uitbetaling der verzekerde som?"

„Alleen maar omdat de verzekering nog zoo kort geleden had plaats gehad."

„Onzin!" hernam ik, „deze omstandigheid kan, *in zoo verre zij op zich zelve staat*, geen inbreuk maken op uwe aanspraken."

„Dat zou ik ook denken," antwoordde Andrews, die gedurende al dien tijd getracht had te voorkomen dat ik hem in 't gezigt zag. „Maar de bank weigert de uitbetaling, en het zou zeer wenschelijk voor mij zijn, indien gij de zaak eens wildet aanpakken en de maatschappij voor de bewuste som dagvaarden"

„Daartoe moet ik eerst met doctor Parkinson spreken, om mij te overtuigen dat deze maatschappij geen grond heeft om de uitbetaling te weigeren."

„Natuurlijk!" natuurlijk!" riep Andrews.

„Morgen, als ik doctor Parkinson heb gesproken, zal ik u mijn besluit mededeelen. Van een onderhoud met hem zal het afhangen of ik al dan niet uwe regten tegenover de levensverzekering-maatschappij kan handhaven."

Met deze woorden stond ik op, om een einde aan het consult te maken. Andrews dankte mij en verwijderde zich spoedig.

Wordt vervolgd.

VENDUTIE.

Op de vendutie van den 19den dezer, sullen precies ten elf ure, door de WEESKAMER mede worden verkocht, TWEE ACTIEN DER JAVASCHE BANK, behoorende tot den insolventen boedel van wijlen J. L. ARRIENS, alsmede eenige ACTIEN van den SCHOUWBURG alhier. (1131)

SOERABAYA, 9 *November* 1858. *De Secretaris*, J. F. DEIBERT.

UITBESTEDING.

De Hoofd-ingenieur, chef van de 4de Waterstaats Afdeeling maakt bij deze bekend dat op *Zaturdag den 20sten November* 1858 des morgens ten 9 ure, ten zijnen kantore eene OPENBARE UITBESTEDING zal worden gehouden wegens het BOUWEN EENER NIEUWE SCHOOL ONDERWIJZERSWONING te *Grissee*, waarvan bestek en voorwaarden ten gemelde burele ter inzage liggen voor belanghebbenden

SOERABAYA, 20 *October* 1858. *De Hoofd-Ingenieur, Chef der 4de Waterstaats Afdeeling*.

(1068) H. DE BRUIJN.

VENDUTIE.

ZONDER RESERVE

Op Zaturdag 20 *November*.

van de navolgende pas aangebragte

JAPANSCHE GOEDEREN, als:

100 stuks breede } ZIJDE van zeer fraaije dessins.
100 „ smalle }
200 st. CREPE SHAWLS.
140 dozijn fijne PORCELEINEN KOPJES.
Porceleinen BLOEMVAZEN en TIMP SCHOTELS.
ETAGERE KOPJES.
SCHREEUWENDE POPPEN.
MASKEN.
PAPIEREN LANTAARNS.

ALSMEDE:

ZEER FIJN LAKWERK, als:

HOMBRE DOZEN.
NAAIDOZEN.
SPEELDOZEN.
SIGAREN KOKERS.
MACONIQUE DOZEN.
PRESENTEER TROMMELS met blaadjes.
STELLEN ONTBIJT en PRESENTEER BLADEN, enz.

(1127) KARTHAUS & MELCHERS.

Op de venditie van Zaturdag den 20sten dezer zullen nog worden verkocht.
EENIGE GROOTE OLIE MARTEVANEN.

(1179) KARTHAUS & MELCHERS.

VENDUTIE ZONDER RESERVE

VAN EEN GEDEELTE DER TOKOGOEDEREN

VAN

ASSCHENBERGH & CO,

IN LIQUIDATIE.

Op Maandag den 22sten November e. k.

ALS:

BOTER (*van der Leeuw*) ENGELSCH BIER, PUIKE RIJNWIJN, eene menigte PROVISIEN in kleine kavelingen, verschillende LAMPEN, divers GLASWERK, PORCELEINEN KOPJES en SCHOTELTJES met gouden randen, WASCHSTELLEN, BORSTELWERK, ETAGÈREVOORWERPEN, PAPETERIEN, SCHAREN, ZAKMESSEN, KURKENTREKKERS, VOGELKOOIJEN, JAPANSCHE BEZEMS, ZWEEPEN, KARWATSEN, KOKTSIERS- ZWARTE en STROOHOEDEN, CHINEESCHE DOZEN, CHINEESCHE en EUROPESCHE THEEBLADEN, TAFELKLEEDEN, CHABRAKKEN, KOUSEN, eene partij MEUBELROLLEN, TWEE STAANDE en EENE LEGKAST en TWEE GROOTE UITSTALBEKKEN, enz., enz.

Alles den 20sten te voren te bezigtigen in het locaal der firma. (1154)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 23sten November 1858.

des morgens ten 1/2 9 ure, zal achter het Residentie kantoor te Soerabaya in het openbaar worden verkocht, EEN STUK LEDIGE GROND, gelegen langs *den Simpangschen weg*, ter inhoudsvlakte van 336 □ roeden, toebehoorende aan DE LOGE DE VRIENDSCHAP; en zulks op de voorwaarden, die op den verkoopdag zullen worden bekend gemaakt, en die inmiddels ter lezing liggen bij den Heer NAGEL, eerstgezworen landmeter, bij wien verdere inlichtingen ter zake verkregen kunnen worden.

Namens de Loge voornoemd,
J. HAGEMAN J. Cz.
(1132) *Secretaris*.

VENDUTIE.

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ zal voor rekening van belanghebbenden worden verkocht; 24 Kisten 5/4 6/4 en 7/4 MADDAPOLLAMS, min of meer door zeewater beschadigd, aangebragt bij het Ned. schip **Louisa**, kapt. ANTUSCH, verders ook voor rekening van belanghebbenden, EEN GROOTE MAST en EEN BAZAANS MAST, afkomstig van het Ned. schip **Louisa Jacoba Johanna,** kapt. D. BAUMGARTEN, thans liggende op de werf van de Heeren CURTIS & DORMAER, aan de *Kalimaas*, waar dezelve te zien zijn, en eindelijk DIVERSE COMMISSIE GOEDEREN, als: circa 26 PICOLS KOFFIJ, 120 PIC. WAS, SCHILDERIJEN in zwarthouten lijst, VIJLEN, SPIJKERS, SPAANSCH GROEN, een TENTWAGEN met Engelsche veeren en oliebussen, BENDIES, PAARDEN enz. (1176)

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.*, bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog worden verkocht: 60 KISTEN GEASSORTEERDE FRANSCHE SIROPEN. (1177)

Op de vendutie van *den 24sten November a. s.* bij D. D. VAN BOECKHOLTZ, zal nog worden verkocht, de afgekeurde GROOTE MAST van het Nederlandsche schip **EUROPA,** Kapt. J. G. TROMP. (1180)

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 28sten November 1858,
des voormiddags ten negen ure,

zal door den ondergeteekende, ten zijnen kantore, onder nadere goedkeuring van het Gouvernement, publieke uitbesteding worden gehouden van DE LEVERANTIE VAN VIER HONDERD STUKS DJATTIE-HOUTEN KRUIWAGENS, van het op Java gebruikelijke klein model.

De voorwaarden, waarop deze uitbesteding zal geschieden, liggen ter lezing ten kantore voornoemd, terwijl het model aldaar ter bezigtiging voorhanden is.

De Hoofd-ingenieur, chef der 4de Waterstaats afdeeling,
(1109) H. DE BRUIJN.

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Donderdag den 9den December a. s.

BIJ J. Y. KINGDOM

DOOR

D. D. VAN BOECKHOLTZ.

Van diverse HUISRAAD, EEN HAND CHAIS met PAARD en TUIG, enz. (1138)

VERTREK VAN SCHEPEN.

NEDERLANDSCH SCHIP WALVISCH.

KAPITEIN T. SCHUT.

Met dezen welbekenden bodem wordt passage naar NEDERLAND aangeboden. De ruime en nette inrigtingen, welke dit schip heeft, bevelen hetzelve ten zeerste aan. Het is verder voorzien van alle gemakken, die men aan boord verlangen kan, voert eenen geëxamineerden doctor, en zal omstreeks *medio December* direkt van hier vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel*, of bij

De Agenten,
(1156) FRASER EATON & CO.

NAAR NEDERLAND,

Wordt passage aangeboden met het extra snelzeilend Nederl. campagne fregatschip

VIER GEZUSTERS.

KAPT. J. BIK.

Deze bodem, zoo bijzonder gunstig bekend voor den overvoer van passagiers, heeft eene doeltreffend ingerigte badkamer, en biedt alle gemakken aan die men aan boord kan verlangen, terwijl het vertrek van hier tegen ongeveer *half December* zal plaats hebben.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij den Gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten,
(1145) RUYL CRAMER & CO

TOT DEN OVERVOER VAN PASSAGIER

NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden het snelzeilen Nederlandsch Fregatschip

DILIGENTIA,

KAPT. D. VAN BENTVELD.

Deze bodem is kenrig ingerigt, bied voor passagiers alle mogelijke geriefelijkheden aan, en zal tegen *medio December* van PROBOLINGO direkt vertrekken.

Nadere informien zijn te bekomen bij

De Agenten,
(1153) FRASER EATON & CO

PASSAGE NAAR BATAVIA DIREKT

Wordt aangeboden met het Nederlandsch kampanje schip

WILLEM DANIEL,

kapt. T. DE MEESTER,

tegen den 20den dezer van hier te vertrekken.

Nadere informatiën zijn te bekomen, bij

De Agenten,
(1155) FRASER EATON & CO.

VRACHT EN PASSAGE
NAAR MACASSAR EN TIMOR DELHI.

Wordt aangeboden met het snelzeilend Nederl. Ind. brikschip **HENRIETTE**, Gezagv. E. ROBINSON, om in het laatst dezer week te vertrekken. Adres, bij

(1164) *De Agenten*,
SCHIMMELPENNINCK & CO.

NAAR NEDERLAND

Wordt passage aangeboden met het snelzeilend fregatschip *CATHARINA WILHELMINA*, Kapt. POPKEN.

Deze bodem, bijzonder goed ingerigt zijnde voor den overvoer van passagiers, kan als eene gunstige gelegenheid worden aanbevolen, voerende dezelve eenen geëxamineerden doctor.

Het vertrek van hier zal tegen medio December plaats hebben.

Voor informatien bij den gezagvoerder in het *Marine Hotel* en bij

De Agenten,
(1169) RUYL CRAMER & CO.

VRACHT EN PASSAGE NAAR MACASSAR.

Wordt aangeboden met het Nederl. Indschip **ANTOINETTE**, Gezagv. CHASTEAUX, om in den loop dezer maand te vertrekken.

Nadere informatien te bekomen, bij

(1165) *De Agenten*,
SCHIMMELPENNINCK & CO.

OP DE

TABAKFABRIEK TEMAIJANG.

TE BAREK (BODJONEGORO.)

Wordt gevraagd EEN OPZIENER, om onmiddelijk in dienst te treden, tegen een zeer ruim Salaris. Diegenen alleen zullen in aanmerking komen, die voldoende getuigschriften kunnen overleggen, met de Javaansche taal en bovenal met de werkzaamheden eener tabakonderneming bekend zijn. Adres

C. STEPHAN
(1163) *te Barek*.

WORDT GEVRAAGD,

Op eene der Suikerfabrieken in den Oosthoek van Java, een Werktuigkundige die voldoende bewijzen van bekwaamheid kan overleggen. Voornamelijk zal regard geslagen worden op diegene die reeds eenige jaren op zulk eene onderneming is werkzaam geweest, de werking der luchtledige toestellen grondig verstaat en geheel bekend is met het suikerkoken.

Het salaris aan deze betrekking verbonden zal 3, 4 à 500 Rec. bedragen naar bekwaamheden.

Belanghebbenden gelieven zich (franco) te adresseeren aan de firma BAIJER & Co, te Soerabaya.

(1161)

LEES HIER!

Wordt verzocht geen crediet te verleenen aan de Equipage van het Nederl. schip PHOENIX, gezagvoerder JOHANSEN, zonder voorkennis van gemelden gezagvoerder. (1170)

DOOR VERTREK NAAR NEDERLAND

Roept de ondergeteekende zijne Crediteuren op, tot inzending hunner pretentien, en zijne Debiteuren tot betaling van hun debet, binnen den tijd van ééne maand, willen deze zich vrijwaren van geregtelijke vervolging.

15 November 1858.

(1152) N. VAN DRIESSCHE.

De ondergeteekende, naar Nederland vertrekkende, heeft tot zijnen gemagtigde benoemd de Heer J. H. ROSEMEIER.

(1166) C. L. VAN GIJEN.

J. SCHMIDT, Mr. KLEEDERMAKER.

Heeft de eer het publiek van Soerabaya en der omliggende residentien mede te deelen dat hij in deze stad is aangekomen, en dat hij zijn magazijn en werkplaatsen op den eersten December a. s. zal openen in de *Boomstraat*, tegen over het lokaal van de Heeren MARTENS & Co. (1148)

J. SCHMIDT, Mr. TAILLEUR,

A l'honneur d'informer le public de Sourabaya et les résidences environnantes, qu'il vient d'arriver en cette ville, et qu'il ouvrira son magasin et ses ateliers le premier Decembre prochain, *Boomstraat*, en face de Messieurs MARTENS & Co. (1147)

TE HUUR.

EEN NIEUW GEBOUWD RUIM EN LUCHTIG HUIS, te bevragen bij

(1178) J. F. POLACK.

TE KOOP.

EENE REKENING groot *f* 22.—, ten laste van den Heer VAN NAERSSEN, klerk bij de Javasche Bank, te bevragen bij VAN DRIESSCHE. (1171)

TE KOOP.

De Rekening van HIJPOLITHE LEOPOLD SMITH, werkzaam bij de Handelmaatschappij, groot *f* 31, 40 Recepis.

(1108) GUSTAV BEHREND.

DIRECT UIT NEDERLAND ONTVANGEN BIJ

DE STURLER & FAGNOTTI.

TAARTJES- ALLEGAARTJES en POFFERTJES PANNEN.

PODDINGVORMEN.

WAFELS en KOEKENIJZERS en andere KEUKENGEREEDSCHAPPEN.

VOORTS:

Een groot aantal VERSCHE PROVISIEN, zoo als, GROOTE HAMMEN, ROOKVLEESCH, BANKET, SUIKERWERK, allerlei soorten GEDROOGDE VRUCHTEN, enz. (1175)

BOEKHANDEL VAN E. FUHRI & CO.

HET KULTUURSTELSEL, EN ART. 56

VAN HET

REGERINGS- REGLEMENT

DOOR

H. J. LION.

Prijs *f* 8.— Franco per post *f* 4.— (1172)

GEROOKT SPEK EN ZOUT VLEESCH,

VOORTS

PUIK en VERSCH BANKET.

DEVENTER en SUCADE KOEK.

HOLLANDSCHE ZUREN.

FRANSCHE SIROPEN.

TABAK, SNUIF, KOFFIJ, THEE.

SUIKER, OLIE enz.

Alles verkrijgbaar bij

(1173) F. SCHMID.

ST. JULIEN.

Cruse et fils Frères.

(1174) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

AMERIKAANSCHE

GOMELASTIEKE OVERSCHOENEN

à *f* 6.— het paar, bij

(1087) E. FUHRI & CO.

PAPIER EN KANTOORHANDEL

VAN

GEBR. GIMBERG.

VERKRIJGBAAR:

VERGULDE SCHILDERIJ-LIJSTEN.

SCHILDERIJ-KOORD.

TEEKENVOORBEELDEN.

PAPIER SANS FIN. Teekenpapier.

FABER'S en GILBERT'S POTLOODEN.

SCHRIJF-, COPIEER- en MERKINKT.

ROOD en ZWART ZEGELLAK.

STALEN PENNEN in soorten.

INKTKOKERS.

ENGELSCHE SCHEERMESSEN en PENNEMESSEN.

SPEELKAARTEN.

SCHOOLBEHOEFTEN, enz. enz. (1157)

PAS ONTVANGEN.

BROODSUIKER in mandjes.

DIVERSE SOORTEN KOEK en BANKET.

CHERRIJ CORDIAL.

(1158) L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

ALKMAARSCHE GORT

à *f* 1,— de tien pond.

(1160) Bij HAMMELBURG.

Dr. S. P. TOWNSEND'S.

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

TUNKHANNOCK 27 *Maart* 1849.

Aan

Dr. S. P. TOWNSEND.

Waarde Heer!

Mijne vrouw was, wat hare gezondheid aanging, gedurende een twaalftal jaren immer achteruitgaande, en wel hoofdzakelijk door eene aandoening der longen, wijl de tering reeds zulke vorderingen gemaakt had dat zich reeds voor vier jaren geleden knobbeltjes vormden, eenen toestand die men tot heden als ongeneeslijk heeft uitgekreten.— Zij hoestte sterk en gedurende de drie laatste jaren was hare ademhaling zeer belemmerd.— Zij gaf groote hoeveelheden slijm op, die dikwijls met bloed waren vermengd.— Zoo heeft zij ook verscheidene zeer erge aanvallen gehad van longverbloedingen, de laatste van welke haar eitelijke weken aan het bed hield gekluisterd en bijna haren deod had ten gevolge gehad. Eindelijk zijn er gedurende de laatste twintig jaren geene twee achtereenvolgende weken voorbijgegaan zonder dat zij een aanval had van de vreesselijkste hoofdpijn die men zich denken kan.

Onder zoo vele kwalen spreekt het van zelf dat zij snel achteruitging. Zij vermagerde tot een geraamte, verzwakte, en ongetwijfeld was zij in het laatste tijdperk der tering. — Ongeloofelijk veel medicijnen had zij reeds genomen, doch niets had geholpen, zoodat ik eindelijk, als een laatste middel, tot u kwam en eene flesch van DR. S. P. TOWNSEND'S SARSAPARILLA kocht, hoewel ik meende dat ook dit geld zou zijn weggeworpen. — Daarin vergiste ik mij echter. — Mijne vrouw begon het te gebruiken en, eer zij nog eene flesch had leeggedronken, gevoelde zij zich reeds veel beter. In het geheel heeft zij thans zes flesschen gebruikt en hare gezondheid en krachten zijn teruggekeerd: zij hoest bijna niet meer en geeft genoegzaam niets meer op. Zij eet en rust goed en van hare hoofdpijnen heeft zij niets bespeurd van den oogenblik dat zij DR. S. P. TOWNSEND'S SARSAPARILLA begon te gebruiken.

Met eerbied de uwe.

(w. g.) ALFRED HINE.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, de flesch à *f* 10.— rec. (1150)

KANTOOR-ALMANAK VOOR 1859.

OPGEPLAKT, *f* 1.—

ONOPGEPLAKT, ,, —.60

à contant bij

(1159) E. FUHRI & CO.

THEATRE DE SOURABAYA.

Jeudi le 18 *Novembre* 1858.

Avec la permission des autorités civiles et militaires.

GRANDE REPRESENTATION,

donnée par quelques amateurs de la garnison.

ORDRE DU SPECTACLE.

1. LE CABARET DE LUSTRUCRU.

Comédie vaudeville en un acte.

2. TURIAF LE PENDU.

Comédie vaudeville en un acte.

3. LE PERE TRINQUE-FORT.

Chansonnette comique

et

pour la cloture

4. LA SOEUR DE JOCRISSE.

vaudeville comique en un acte.

La musique du 14me. bataillon d'infanterie fera l'orchestre.

Les bureaux seront ouverts pour les places reservées le 18me. et 19me. de 10 heures du matin, jusqu'à 2 heures de relevée, et le jour de la représentation de 7 heures du matin à 4 heures de relevée.

Prix des places *f* 3.—

Les Militaires au dessous du grade d'officier ,, 1.—

Les enfants au dessous de l'age de dix ans ,, 2.—

(1113) *La Direction*

DE JACQUIER DE LOMPRET.

SOCIETEIT CONCORDIA.

BUITENGEWOON

THÉ DANSANT.

Op Zaturdag den 20sten November a. s.

De Secretaris,

(1121) STOELMAN.

JAVA.

BATAVIA, 13 *November*. Wij vernemen dat besloten zijn zoude geene militaire versterking naar Palembang te zenden, en dat op grond, dat de formatie voor Palembang voldoende middelen aan de hand zoude geven, de opproerlingen te Djattie in het Lahatsche te tuchtigen.

Wij hebben die mededeeling met leedwezen ontvangen en hopen, dat zij zal blijken ongegrond te zijn.

Wij vermeenen omtrent den staat van zaken in het Palembangsche goed onderrigt te zijn, en gelooven daarom, dat men wel met de aanhanden middelen kan slagen partiële opstanden te onderdrukken, echter slechts tijdelijk, en zonder hoop aan de gedurig zich herhalende onlusten voor goed een einde te maken.

Men zal, zoodoende, en détail groote opofferingen doen, en zonder doel, daar men, met eene sterke bezetting, gedurende een, of twee jaren, de uitkomst kon verkrijgen, om het rijke Palembang eindelijk eens onder die provinciën te rangschikken, die de kosten van het bestuur dekken, en aan de schatkist voordeelen opleveren, en waar de Inlandsche bevolking deelt in algemeenen vooruitgang en voorspoed.

— Waarheid is altijd beter dan geruchten, al zijn die niet gunstig.

Op grond van die stelling hebben wij geinformeerd naar de geruchten, die sedert eenigen tijd rondliepen over voorvallen in de residentie Cheribon; de heden morgen ontvangen brieven geven ons de verzekering, dat de daaromtrent hier loopende geruchten van allen grond ontbloot zijn.

Bat. Handelsbl.

NEDERLAND.

Men leest in de *Provinciale Overijsselsche Courant* uit Schotland.

De liefhebbers van tentoonstellingen van landbouw en veeteeltproducten zijn dezer dagen zeer geergerd door eene bedriegerij die in Schotland voorviel.

Op de laatste tentoonstelling der Ayshire landbouwmaatschappij, was de aandacht voornamelijk gevestigd op het inlandsche, even als in het westen van Engeland het Devonsche ras, of in het noorden van Engeland het Durhamsche ras de belangstelling zou trekken.

In de klasse der tweejarige Ayshire-stieren was zekere

heer Paton zoo gelukkig den eersten en den derden prijs te behalen; de beoordeelaars vonden niets hoegenaamd, dat tot afkeuring strekken kon.

Tot zoo ver had de heer Paton zijn spel gewonnen; maar de groote prijswinner had de onvoorzigtigheid zijne bekroonde stieren te verkoopen, en dat wel den eersten prijsstier met een paar valsche hoorns, door een guttaperchaband netjes aangehecht, waarover het haar zeer zorgvuldig gekamd was. Hetzelfde ongelukkige beest was achter den schouder geprikt, en er was lucht ingepompt, ten einde eene kleine holte of inzakking op te vullen.

De derde prijsstier had dezelfde operatie ondergaan, als ook een andere stier, allen aan denzelfden waardigen eigenaar toebehoorende. Men kan hieruit afleiden, dat het geene kleinigheid is eerste prijsstier te worden. Voor de regtbank gedagvaard, is de heer Paton niet verschenen, maar zijn advocaat heeft een brief geschreven, waarin hij de feiten erkent en de geheele zaak als eene zeer mooije grap voorstelt.

Men wil nu ook op het spoor zijn van eene andere bedriegerij, die te Glascow, zou gebeurd zijn, en waar men aan een stier een gedeelte van de huid aan den nek heeft weggesneden en weder digtgenaaid, alleen om aan den kop een fraaijer aanzien te geven. Het is dan ook niet te verwonderen dat de dieren onhandelbaar, ja niet te genaken zijn, daar zij zeer bevreesd zijn dat aan hun uiterlijk nog fijner verbeteringen zullen gemaakt worden. Een geducht voorbeeld tot afschrik van deze praktijk zal evenwel in Engeland niet uitblijven.

ENGELAND.

Men schrijft aan de *Home News*:

Als eene uitzondering op den algemeenen gunstigen staat van zaken heb ik u zeer slecht nieuws mede te deelen van den Atlantischen telegraaf. — Algemeen is de vrees dat de schade onherstelbaar is, en dat de telegrafie tusschen Amerika en Engeland in duigen ligt, eer nog de laatste galm van de uitbundige juichtoonen over derzelver gelukkige daarstelling is weggestorven. — In vele Couranten zult gij wetenschappelijke beschouwingen vinden omtrent de oorzaak van dit ongelukkig voorval, waarvan sommigen nog moed geven op eene gelukkige uitkomst, doch zij vinden weinig geloof. Wanneer men de redeneringen van alle hooggeleerde inkleeding ontdoet, dan komt het er op neêr dat er van den beginne af iets was, dat den vrijen loop van den electrischen stroom belemmerde, en, naar men beweert, zoude het door eene reeks van zeer belangrijke proefnemingen bewezen zijn, dat de zwakke deelen van den kabel nog verder zijn bedorven door de kracht van den electrischen stroom. Men meent thans met zekerheid te mogen zeggen dat het beschadigde gedeelte op omstreeks 450 mijlen van de Iersche kust is, en dus zeer waarschijnlijk dáár, waar de lijn op eene groote diepte is gezonken. — Op korteren afstand reeds van de Iersche kust krijgt de oceaan, van eene diepte van 250 vadem, plotseling eene peiling van meer 1550, en als de schade verder is dan dat punt dan kan het niet worden hersteld. De Directeuren zijn in hoogloopenden twist geraakt met hunnen ingenieur, de Heer Whitehouse die, naar het voorkomt zeker zeer vreemd heeft gehandeld; deze daarentegen werpt al de schuld op de Directie. De Maatschappij heeft al haar geld gebruikt doch, nu de voornaamste moeijelijkheid is overwonnen, kan er geen twijfel aan zijn of het plan wordt verwezenlijkt. De ondervinding die men thans heeft opgedaan is zoo gewigtig dat, er waarschijnlijk niet veel reden zal zijn om de plaats gehad hebbende ongelukken te betreuren, wanneer men een nieuwe proef neemt.

Evenwel heeft dit ongelukkig voorval over alle onderzeesche telegraafquestien eene ijskoude geworpen, en hoort men van de nieuwontworpen lijnen weinig of niet meer spreken, hoewel dit geen reden is om te gelooven dat die ontwerpen niet zullen worden ten uitvoer gelegd.— Eene lijn is reeds daargesteld van de Engelsche kust naar de eilanden in het kanaal en door middel van het station te Aldenay, dat op weinige mijlen afstands van Cherbourg ligt, zal de geringste beweging in die haven in weinige minuten aan het Engelsche Gouvernement ter kennisse zijn gebragt.

— De *Great Eastern*, het monster stoomschip is nu te koop, en is men reeds bezig om eene maatschappij te vormen met een kapitaal van 330,000 pond of bijna ƒ 4,000,000—, om het vaartuig te koopen en voor de dienst naar Amerika te voltooijen.

— De Engelsche bladen hebben zich, bijna zonder uitzondering, heesch geschreeuwd tegen het vreesselijk dreigend gevaar dat Rusland de wereld zou inslikken, omdat er een gerucht was dat Sardinië de stad en haven van Villafranca aan den Czar zoude verkocht hebben. — Dit nieuwtje sloeg de harten der Engelsche journalisten met eenen doodschrik, en hebben zij zich geharnast en gewapend daartegen geweerd, als Don Quichot tegen de windmolens, tot het eindelijk uitkwam dat het verschrikkelijk kwaad zich bepaalde tot den afstand van een gevangen kwartier dat in een Russisch kolendepôt zou worden herschapen.

— Engeland zou in October nog 2000 man naar Indie zenden, en het 48ste regiment verliet Suez op den 26sten September om naar Calcutta te stevenen.

— Den 7ste October zou de *Cyclops* weder van Suez naar Djedda vertrekken met den Franschen Commissaris, den Heer Sabatier, doch zonder Ismail Pacha, de Turksche gezant, die naar Constantinopel is teruggekeerd met de menschen die hij schuldig had bevonden, doch die allen bedelaars waren; het is te hopen dat men voor de aankomst van het eskader te Djedda ook de hand zal leggen op de rijkeren onder de schuldigen, sommigen van welke zeer goed bekend zijn.

— De spoorweg over de landëngte is nu gevorderd tot op twaalf mijlen van Suez, en loopt het overblijvende gedeelte over een genoegzaam vlak terrein, zoodat men met grond mag hopen dat de geheele spoorweg tegen nieuwjaar zal gereed zijn.

— Hebben sommigen hier de komeet van Biela gezien, in Engeland verheugde zich de massa in het gezigt van de prachtige komeet van Donati, terwijl enkele uitverkorenen, wien het geluk was beschoren van hun regteroog achter eene goede teleskoop te kunnen brengen, zich bovendien nog verheugden in de beschouwing van Enckés komeet en van nog een half dozijntje ongedoopte kometjes, die zoo ongelukkig waren van nog geen peter te hebben kunnen vinden.

LONDEN, 10 *September* (*des Avonds*) Reeds is gemeld, dat na de opening der telegrafische gemeenschap met het eiland Jersey, de tijding daarvan langs dien weg aan de Koningin werd medegedeeld Het volgende antwoord hierop is namens H. M. insgelijks per telegraaf overgezonden: „Paleis van Holyrood, Dingsdag avond 7 Sept. De Koningin heeft met het grootste genoegen de tijding der gelukkige volvoering van eene telegrafische gemeenschap met de Kanaaleilanden ontvangen en terwijl H. M. de directeuren der telegraafmaatschappij voor de Kanaaleilanden met den goeden uitslag geluk wenscht, verheugt zij zich in de snellere wijze van gemeenschap en de zoo gelukkig daargestelde naauwere betrekking met een tot hiertoe plaatselijk afgescheiden gedeelte van haar rijk; maar dat altijd aan hare kroon is verknocht geweest door een geest van onwankelbare getrouwheid, die in geen ander gedeelte daarvan wordt overtroffen, en van welken de zoo even uit naam van de bevolking der eilanden over gebragte boodschap eene zeer verblijdende uiting behelst." Deze depeche heeft de grootste geestdrift op de Kanaaleilanden verwekt.

— Gisteren avond heeft te Sheffield een verschrikkelijk voorval plaats gegrepen. In de Surrey Music Hall, een gebouw, dat 5000 personen kan bevatten en waar verschillende vermakelijkheden werden gegeven, was een ontzettend aantal toeschouwers vereenigd, toen onverhoeds op de galerij een onverlaat een pistool afschoot, blijkbaar met het doel, om verwarring te verwekken. Wel gelukte het den eigenaar der zaal de aanwezigen voor een oogenblik te overreden hunne plaatsen te blijven behouden, doch weldra stonden drie of vier mannen in de galerij gelijktijdig op en schreeuwden, dat het gebouw in brand stond. In weerwil niets van dien aard werd ontdekt, was deze kreet voldoende, om een ieder zich naar de uitgangen te zien spoeden. Het hierdoor ontstane jammertooneel gaat alle beschrijving te boven. Men verdrong, men vertrapte elkander en sprong als razenden uit de galerij op de zaamgepakte menigte daar beneden. Nadat de zaal eindelijk ledig was geworden, bleek het, dat zes personen doodgedrukt waren, terwijl een stervende en vele andere zwaar gewond naar het hospitaal werden vervoerd.

FRANKRIJK.

De eerste particuliere dépêche, die met den onderzeeschen telegraaf, welke de eilanden Jersey en Guernsey verbindt, werd overgebragt, was aan Victor Hugo gerigt en door zijne vrienden afgezonden, die hem seinden:

Les amis de Jersey à Victor Hugo, à Guernsey.

„Unis par la science:
„Anglais, Français, Belge, Russe, Germain,
„Peuples, formes une sainte alliance
„Et donnez-vous la main."

De dichter zond het volgende antwoord terug:

Victor Hugo à ses amis de Jersey.

„L'hymen des nations s'accomplit. Passions,
„Intérêts, moeurs et lois, les révolutions,
„Par qui le coeur humain germe et change de formes,
„Paris, Londres, New-York, les continents énormes,
„Ont pour lien un fil, qui tremble au fond des mers.
„Une force inconnue, empruntée aux éclairs,
„Bravant l'écueil, les vents, les vagues débordées,
„Mêle au courant des flots le courant des idées."

— De oorsprong van de driekleurige vlag van Frankrijk is als volgt. In 1789, op den 13den Julij, werd door de toen pas gevormde Assemblée Nationale besloten dat de cocarde van de kleur der hoofdstad zoude zijn, dat is, rood en blaauw; doch de vrienden van het huis Orleans verkregen door een voorstel bij monde van den Heer de Lafayette dat de oude kleur van Frankrijk, het wit, daarbij gevoegd werd. Op den 17den Julij kwam Louis XVI van Versailles te Parijs en toen hij aan het stadhuis afstapte bood de maire, Baillij, hem die nieuwe cocarde der stad aan, die tevens die des rijks was en verzocht hem dat onderscheidend zinnebeeld van den franschman aantenemen.— De koning stak de cocarde op den hoed, en vertoonde zich aldus aan het volk, waarna hij zich naar de Tuillerien begaf.

DUITSCHLAND.

Uit Posen wordt gemeld, dat de Katholieke geestelijke, die belast is met het godsdienstige onderrigt van de gevangenen in het tuchthuis te Rawitz, bij het bezoek dezer dagen afgelegd, sommigen hunner in het bezit vond van Bijbels. Genoemde geestelijke vorderde, dat de Bijbels aan hem ter hand gesteld zouden worden, waarop hij ze deed verbranden. Deze handelwijze verwekte niet weinig bevreemding; de geestelijke overheid, die er in betrokken geraakte, heeft de wijze waarop hij de Bijbels heeft doen vernietigen, afgekeurd. De regtbank echter heeft bedoelde geestelijke veroordeeld tot een geldboete van 15 thalers, of bij niet voldoening daarvan tot acht dagen gevangenisstraf, op grond van de schade, daardoor aan anderen te weeg gebragt. Het hof van appèl heeft dit vonnis, gisteren bekrachtigd.

JAPAN.

Vervolg van het verslag omtrent het tractaat.

2°. Art. 5 van het verdrag luidt:

a. *het getal der handelsschepen is onbeperkt;*

b. *geene beperking van den handel tot eene zekere geldsom, heeft plaats;*

c. *indien aangevoerde goederen door de Japanners niet gekocht worden of gebrek bestaat aan retouren, zoo blijven die onverkocht;*

d. *indien de aangevoerde goederen gekocht worden, maar er gebrek aan retouren bestaat, zoo zal betaald worden met vreemde gouden of zilveren munten, wanneer die bij de geldkamer in meerdere of mindere hoeveelheid voorhanden zijn.*

Het voorkomende bij *a* en *b* moet den handelstand in het denkbeeld brengen, dat thans zoo vele goederen te Japan kunnen worden ingevoerd als door de Japansche bevolking gaarne zouden worden ontvangen; doch in welke groote mate zal men zich te leur gesteld zien bij de ondervinding, dat thans de handel van Japan met het buitenland geheel en al door de geldkamer wordt beheerscht, en niets anders in retour kan worden verkregen, dan de hierboven genoemde voorwerpen.

Doch bij *c* doet zich nog een ander bezwaar voor, namelijk, of de goederen, die in Japan zijn ingevoerd en niet verkocht konden worden, mogen worden uitgevoerd, het geen in vroegere jaren werd verboden, zoo ja, zal dan deze eigenmagtige beschikking over eens anders eigendom niet zeer schadelijk zijn voor den daarbij betrokkene, en zal dit niet leiden tot reclames bij het Nederlandsche gouvernement, hetwelk den vrijen handel met Japan heeft gepubliceerd?

Is van het bepaalde bij *d* te verwachten, dat er bij de geldkamer wel ooit vreemde muntspecien voor den uitvoer beschikbaar zouden zijn? Immers werd steeds bij den kompshandel een bedrag aan zilvergeld, hetzij dukatons of Spaansche matten, opgenomen, die door de geldkamer tegen ƒ 4.80 en ƒ 3.75 werden aangenomen, een voordeel opleverende van 52 en 50 pCt. En dit gevoegd bij de winst, die aan de geldkamer op die specien ten deel viel, doet waarlijk niet veronderstellen, dat zij bij voorbeeld den spaanschen mat tegen den koers van ƒ 2.50 en ƒ 2.55, waarvoor zij die munt volgens art. 12 van het verdrag ontvangt, in betaling zal geven. Ook is het niet te denken, dat zij zal afzien van het gebruik, dat zij steeds van vreemd zilvergeld heeft gemaakt, namelijk om die muntstukken door te kappen en als biljoen, tegen den hoogen prijs van het zilver in Japan, te verkoopen.

En wanneer nu bij de geldkamer geene vreemde munten voorhanden zijn, zal dan de handelaar genoegen nemen met een bewijs van de geldkamer, dat hij haar zoo veel te goed heeft als zijne vordering of credit bedraagt? Het Nederlandsche gouvernement moest zich zulk eene wijze van handelen laten welgevallen, maar een particulier koopman moet iets in betaling ontvangen wat voor realisatie vatbaar is. Tot welke reclames zal dit niet aanleiding geven, vooral met het oog op andere dan Nederlandsche kooplieden, te meer daar, volgens de toelichting van onzen commissaris te Decima, de geldkamer geene renten te goed doet op gelden die zij schuldig blijft, doch bij gebrek aan vreemde muntspecien niet kan uitkeeren.

Indien uwe commissie in aanmerking neemt, dat reeds van Amsterdam schepen ten handel naar Japan uitgerust en vertrokken zijn, en dat zulke expeditien waarschijnlijk reeds voor Engeland, Frankrijk en de Vereenigde Staten hebben plaats gehad of weldra zullen geschieden, dan vermeent zij, dat het van veel belang is, dat die punten, waarop zij heeft gewezen, zoo spoedig mogelijk tot klaarheid worden gebragt, opdat een ieder zich voor schade kunne hoeden en het Nederlandsche gouvernement werde gevrijwaard voor reclames.

Uwe commissie zal zich niet veroorloven langer bij het laatst met Japan gesloten tractaat stil te staan, maar zich slechts bepalen tot nog eene enkele opmerking. Zij is deze, dat bij het rapport aan den koning, geopenbaard in de *Staats Courant* van 20 Februarij 1858, ook wel had mogen vermeld worden, op welke belangloose en onbaatzuchtige wijze het Nederlandsche gouvernement getracht heeft het hof van Jedo tot eene verandering in zijne vroegere houding jegens het buitenland overtehalen, door aan te toonen: dat de handel met Japan, zoo als die vroeger door Nederland werd gedreven, jaarlijks een voordeel afwierp van ongeveer ƒ 150,000, en door dien handel werden de kosten van de factorij te Decima bestreden, welke thans, met inbegrip van de huur van het eiland Decima, ad 5500 theilen, onderhoud van gebouwen, benevens de kosten van personeel om de Japanners met de stoomvaart en meer andere wetenschappen, bekend te maken, wel niet op minder dan ƒ 70,000 kunnen worden gesteld, zoo dat de opoffering de betrekkelijk hooge som van ƒ 220,000 's jaars bedraagt.

En dit afgescheiden van de waarde der aan het Japansche gouvernement in geschenk gegeven stoomboot de *Soembing* en de toezending van nog drie stoomschepen, waarvan de kosten waarschijnlijk zeer langzaam en niet zonder schade zullen worden geremitteerd; vermits het Japansche gouvernement wel vooral jegens Nederland zijn stelsel, moet getrouw blijven om geen goud of zilver of eigen munt in metalen in betaling te geven.

Uwe commissie heeft de eer voor te stellen, dit verslag te doen drukken en ronddeelen en een afschrift daarvan te versenden aan de ministers van kolonien en van buitenlandsche zaken, met verzoek om inlichting.

INGEZONDEN STUKKEN.

THEORIE VAN ZIEKTEN.

EN DERZELVER EENVOUDIGE WYZE VAN GENEZING.

Het is geenszins ons doel om tegenwoordig te treden in eene naauwgezette uitlegging van Professor Hollowaij's Theorie van siekten, maar enkel en eenvoudig om het Amerikaansche publiek bekend te maken dat eene der meest merkwaardigste mannen van deze of eenige vroegere eeuw, thans in hun midden is, en dat zijne Medicijnen eene beroemdheid verkregen hebben welke nooit te voren in de wereld geevenaard is.

Daar is geene Kwakzalverij in wat hij voorwendt. Ten zij dat de geheele beschaafde wereld bedrogen is, Hollowaij's Pillen en Zalf willen de Ziekten uit het menschelijk ligchaam verdrijven, onder de meest ongunstige omstandigheden, en in alle klimaten. Andere mannen hebben door het bekendmaken hunner Medicijnen eene voor bij passende faam verkregen, maar even als vlinders van den dag hebben zij voor eenen korten tijd rondgevlogen en dan zijn zij gestorven; beide hunne namen en hunne Medicijnen verzonken in eene duisternis uit dewelke zij nimmer meer te voorschijn kwamen.

Weder anderen hebben zich over eene kortstondige zegepraal mogen verheugen, mischien juist zoo veel als zij verdienden. Geen mensch, al bezit hij ook de weelde van een Cresus, kan voor eenen langen tijd een verlicht volk met een niets waardig geneesmiddel bedriegen.

Wanneer echter gezondheid volgt op het gebruik van een middel voor ziekten, bijna zonder eenige uitzondering, ofschoon hetzelve is voorgeschreven in een millioen van gevallen, en in alle vormen der ziekten, al de Doctors op de Globe konden het volk niet doen geloven dat het geen goed middel was, of dat deszelfs uitvinder geen publiek weldoener was, maar een kwakzalver. De Zalf en Pillen van Hollowij bekleeden deze plaats voor de inwoners der wereld. De uitvinder is een man van uitgebreide geestvermogens, die ziekten en kwalen in alle hare vormen en in alle klimaten der wereld gezien heeft.

Zijn Etablissement in Londen was dagelijksch met zulk eene menigte van patienten bezocht dat eene politie magt noodzakelijk was om er order te bewaren. Echter zulk een bekomen praktijk was een te naauw veld voor den omvang van zijn uitgebreid vernuft, en hij besloot des wereld Doctor te worden.

Elk land heeft zijne beroemde Doctors gehad; Engeland heeft een Abernethij; Frankrijk een Magendie en Amerika een Rush gehad, maar dáár de ijverzucht van man verspreidde zich over een praktijk beperkt in eene naauwe cirkel van vrienden en bewonderaars, of het toevoorzigt over een medikaal Hospitaal. Professor Holloway heeft de wereld als een tooneel voor zijn praktijk gekozen, en ofschoon nu een bewoner van het Republieke Amerika, hij voorschrijft dagelijks voor honderden duizenden in de vier deelen der Globe.

Zijne Medicijnen zijn bijzonder toebereid om op die organen te werken wier function zoo noodzakelijk zijn voor de gezondheid.

Dezelve werken op de maag, de lever, de nieren, de long en huid, herstellen derzelver verstoorde funtien, en dus zuiveren en reinigen het bloed, de ware fontein des levens. — *New York Sunday Times.*

GEBOORTEN EN STERFGEVALLEN.

Bevallen:

W. A. de Val geb. Grube, Z. Batavia 5 Nov. — P. C. Knoops geb. Loman, D. Arnhem 8 Sept. — A. A. Lucardie geb Kruseman, D. Poerwodadie 26 Oct. — A. L. Feist geb. de Vriese, D. Cheribon 17 Oct. — P. Siberg geb. Vereul, D. Samarang 8 Nov. — L. J. Schennink geb. du Moulin, Z. Soerabaya 7 Nov. — A. L. de Sturler geb. de Rooij, Z. Soerabaya 12 Nov.

Overleden:

F. Mac Lane. j. d. 56 j. Bencoelen 19 Oct. — C. J. Coostermans, kapt. der art. Lahat 17 Oct. — F. H. Smulders, 22 j. Samarang 9 Nov. — F. L. de Vriese, 23 j. Soerabaya 13 Nov.

VERTREKKENDE PERSONEN.

W. Suermondt Ez., en familie. — H. Daulsberg. — H. J. Reekers en echtgenoote. — Kapitein van Mienne.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van*
November	13	Engelsche	Scotch Lassie.	D. Crawford.	Balie (Badong)
"	—	Nederl. Ind.	Carolina Sophia.	C. N. van der Beek.	Makasser.
"	—	Nederlandsche	Theodora Machtilda.	D. Boelhouwer.	Samarang.
"	14	Nederl. Ind.	Alfulck.	Sech Abdul Kadir bin Abd. Baradja.	Ambeina.
"	—	" "	Henriette.	S. Robinson.	Singapore.
"	15	Z. M.	Schroef korvet Princes Amalia.	Kapt. luit-ter-zee A. D. S. Clarkson.	Batavia.
"	—	Nederl. Ind.	Klara.	Sabak.	Banjoewangie.
"	16	" "	Krabbe.	Mardam.	Pasoeroean.
"	—	" "	Zein.	Sech Moht. bin Awab Balachbol.	Banjermassing.
"	17	" "	L'Amitié.	J. Huwart.	Riouw.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		*Vlag*	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Naar*
November	13	Nederl. Ind.	Harriet.	Koteng.	Timor Koepang.
"	—	" "	Hoksing.	Ho Boenting.	Grissee.
"	14	" "	Jenten Banjermaas.	Akeel.	Banjermassing.
"	—	Nederlandsche	Elise Susanna.	J. van Boven Tagg.	Nederl. via Pasoeroean.
"	15	"	Diligentia.	D. van Bentveld.	" " Probolingo.
"	16	Zweedsche	Charlotta.	C. J. Clase.	Nederland.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Nederlandsche	Johannes Albertus.	J. C. Londt.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
Pruissen	Ida Mathilda.	Gronow.	Amsterdam.	" " " " " "
Nederlandsche	Jacob.	Börger.	Golf van Perzie.	Wm. Mathieu & Co.
Pruiss.	Ferd. Nies.	Caler.	China.	" " "
Nederlandsche	Jan Schouten.	Coening Meijer.	Onbepaald.	Schimmelpenninck & Co.
"	Zaanstroom.	Schaap.	"	" " "
"	Phoenix.	Johanssen.	Nederland.	" " "
"	Ocean.	Poestkoke.	"	" " "
"	Jupiter.	Moll.	Macassar.	" " "
"	Catharina Wilhelmina.	Popken.	Nederland.	Ruyl Cramer & Co.
"	Laurens Koster.	Koenen.	"	" " " "
"	Everdina Elisabeth.	Tonjes.	"	" " " "
"	Henriette.	Portengen.	"	" " " "
"	Vice Admiraal Gobius.	van der Linden.	Onbepaald.	" " " "
"	Jonge Jan.	Pheiffer.	In Reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
"	Delftshaven.	Schaap qq.	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
Nederl. Ind.	Stoomschip Macasser.	Smith.	Onbepaald.	" " " "
" "	" Banda.	—	"	" " " "
" "	" Ambon.	Hugenholtz.	"	" " " "
Nederlandsche	Jan van Hoorn.	B. Moles.	Nederland.	" " " "
"	Menado.	Couteron.	—	" " " "
Engelsche	Monzoon	Hare.	"	McMillan Marten & Co.
"	Anne Forster.	Clarke.	Engeland.	" " " "
Zweedsche	Charlotte.	Jave.	"	Adam & Co.
"	Caroline.	Kihlman.	"	" " "
Nederlandsche	Louise Antoinette.	McKenzie.	Onbepaald.	" " "
Engelsche	Henri Winch.	Cottam.	China.	" " "
"	Sophia Fraser.	Wilson.	Singapore.	" " "
Ned. Ind.	Fearnot.	McKensie.	Onbepaald.	" " "
Engelsche	Scotch Lassie.	Crawfurd.	"	" " "
Nederl. Ind.	Carolina Sophia.	Van der Beek.	"	" " "
Zweedsche	Carin Cecilia.	Bergström.	Falmouth.	P. Kervel " Co.

Aangekomen Passagiers

Met de Ned. Ind. bark *Carolina Sophia*, 1 Europ. militair. — Met de Ned. Ind. brik *Henriette*, de heeren F. F. Greach, G. Rowe, en 4 Chinezen.

Vertrokken Passagiers

Met de Nederl. Ind. bark *Jenten Banjermaas*, bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Ardjoeno, Medusa en Samarang, schroefkorvet Prinses Amalia; de schepen Zaanstroom, Catharina Wilhelmina, Djoedool Moebarak, Monsoon, de Stad Schiedam, Phoenix, Ammana Tulbarie, Ferdinand Nies, Broomielow, Margaretha Johanna, Oceaan, Oost India Pakket, Jacob Roggeveen, de Walvisch, Vier Gezusters, Alfulck; de stoomschepen Banda, Makasser, Ambon; de barken Fathal Ma-in, Saijan Maskour, Henry Winch, Jan Schouten, Laurens Coster, Jacob, Beatrix, Salma, Drie Vrienden, Delftshaven, Louise Antoinette, Louisa Jacoba Johanna, Everdina Elizabeth, Elisabeth, El Masshoor, Jan van Heorn, Fathool Joesoer, Vice-Admiraal Gobius, Caroline, Fathool Madjiet, Katroon Nieda, Jonge Jan, Willem Daniel, Ida Mathilde, Henriette, Adolf van Nassau, Antoinette, Dennok Bientang Toedjoe, Fathal Nassat, de Stad Nijmegen, Carin Cecilia, Carolina Sophia, Theodora Machtilda en Zein; de brikken Sophia Fraser, Sophia, Johannes Albertus, Louisa, Risgil Gair en Henriette; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Fearnot, Almok Tasam, Komeij, Jupiter, Bieniang Tjaigoan, en Scotch Lassie.

PASOEROEAN.

AANGEKOMEN.

10 November. Het Nederl. schip *Amazone*, gezagv. J. Abbink van Soerabaija.

12 November. Het Nederl. schip *Louisa kroonprinses van Zweden*, gezagv. J. van der Linden van Soerabaija; de Ned. Ind. kotter *Little Tot*, gezagv. Katjoong van Soerabaija; de Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam van Soerabaija.

VERTROKKEN.

13 November. De Ned. Ind. kotter *Krabbe*, gezagv. Mardam naar Soerabaija.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

De Nederl. schepen Duiveland, Europa, Christiaan Huigens, Tonia, Minerva, Doelwijk, Amazone, en Louisa Kroonprinses van Zweden; en de Ned. Ind. kotter Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaija van den 12den tot en met den 15den November 1858.

AANVOER.

Van Nederland per het Nederl. schip *Stad Nijmegen*, gezagv. P. Cruijs, agenten B. J. van Eck & Co.

24 kisten manufacturen, 2 stuks ijzeren assen, B. J. van Eck & Co; 1 kist lantaarns., Ruyl Cramer & Co; 100 vaatjes boter, 1 kist medicijnen, Schimmelpenninck & Co; 6 kisten manufacturen, 1 kist monsters, P. Kervel & Co; 20 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co; 43 ledige leggers, Adam & Co; 34 en 369 staven ijzer, N. H. M.; 12 vaatjes spijkers, L. G. van Lakerveld & Co; 130 kisten aardewerk, Karthaus & Melchers, 12 vaatjes boter, J. Vreede; 1 kist eau de cologne, 10 vaatjes boter, Ruyl Cramer & Co; 100 vaatjes boter Order.

Van Batavia per de Ned. Ind. bark *Fathol Nassar*, gezagv. Said, Mohamat Assegaf agent Gezagvoerder.

1 kist timmermans gereedschappen, W. W. Cook & Co; 45 zakk. peetjook, A. Johan; 3 kisten koopmanschappen, 313 stuks spiauter, 1349 kistjes zeep, 30 balen drills, 13 manden aardewerk, Thomas; 8 balen vilt, Adam & Co; 1 kist zijden stoffen, 10 balen koopmanschappen, Order; 8 vaten bier, van der Dungen; 6 kisten pajoong en koopmanschappen, Ruyl Cramer & Co; 75 kisten roodewijn, 5 kisten manufacturen, 135 vaatjes spijkers, 5 rollen lood, 6 aanbeelden, 12 bankschroeven, 100 vaten harst, pik en sweedsche teer, McMillan Marten & Co; $124^{1}/_{100}$ picols klapper-olie, 22,750 stuks vloersteenen, 35 collies manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Balie per het Engelsche schip *Scotch Lassie*, gezagv. Crandford, agenten, Adam & Co.

530 picols rijst, 154 picols koffij, 65 picols corianderzaad, 130 varkens, Order.

Van Moluccos per de Ned Ind. bark *Alfulk*, gezagv Sech Abdul Kadir Baradja, agent Gezagvoerder.

30 picols wortel-hout, $8^{30}/_{100}$ picols was, 47 stuks planken, 115 collies manufacturen, kaijoe poeti olie, koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Van Singapora per het Nederl. Ind. schip *Henriette*, gezagv. Robinson, agenten, Schimmelpenninck & Co.

200 zakken corianderzaad, 47 zakken koopmanschappen, L. Johan; 10 balen en kisten manufacturen en koopmanschappen, Order.

UITVOER.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Intan Banjarmassing*, gezagv. Akiel.

12 kisten koopmanschappen en kleinigheden, 3 picols suiker. *f* 2500 aan zilveren munt, 435 picols ijzer, diverse Arabieren.

Naar Nederland via Probolingo per het Ned. schip *Diligentia*, gezagv. D. van Bentveld.

2500 picols koffij, $282^{116}/_{1000}$ picols noten, $191^{192}/_{1000}$ picols cochenille, N. H. M.

Naar Nederland via Passaroeang per het Nederl. schip *Elize Susanna*, gezagv. J. van Boven Tagg.

674 schuitjes tin wegende 350 picols, $1508^{81}/_{100}$ picols suiker N. H. M.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. brik *Fathool Salam*, gezagv. Hadji Abdul Karim.

15 picols koperwerk, $1^{25}/_{100}$ picols Jav. koperwerk, 4 picols Engelsch ijzer *f* 28 300 aan zilveren munt, 16 kisten en balen inhoudende koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Nederland via Passaroeang per het Ned. schip *Vier Gezusters*, gezagv. J. Bik.

$1000^{88}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER No. 16 per picol *f* 18.—

KOFFIJ nominaal *f* 30.—

RIJST (CARGA) per koijang *f* 110 à *f* 120.—

Id. (WITTE) " " *f* 135 à *f* 150.—

KOEHUIDEN per 100 st. *f* 200 à *f* 300.—

ARAK per legger. *f* 50.—

OLIE (KLAPPER) *f* 15.—

OLIE (KATJANG).

KADJANG MATTEN.

ROTTING. *f* 8 à *f* $8^{1}/_{2}$.

WISSELKOERS Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.

Zondag den 21sten November, 's morgens ten half 9 ure.

Ds. MOUNIER.

Bevestiging van een Diaken.

ROOMSCH KATHOLIEKE EEREDIENST.

Zondag den 21sten November 's morgens ten half 9 ure.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. WIJT & Z te *Rotterdam*, bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.